

[Forsvarsministeren]

Reykjavik blev enige om prioriteringen af de fremtidige våbenkontrolforhandlinger, dvs. forhandlingerne efter INF-aftalens indgåelse. Der skal altså herefter for det første forhandles om 50 pct.s reduktion i USA's og Sovjetunionens strategiske våbenarsenaler. Dernæst skal der forhandles om en total og global afskaffelse af de kemiske våben. Herefter kommer turen så til etablering af en stabil og sikker konventionel balance i Europa ved eliminering af bestående uligheder og til sidst – og i forbindelse hermed – omfattende og verificerbare reduktioner af de helt korrtrækkende amerikanske og sovjetiske landbaserede nukleare missilsystemer i Europa med henblik på etablering af lige lofter.

Det er regeringens opfattelse, at det igangsatte arbejde med NATO-alliancens samlede koncept for våbenkontrol og nedrustning må sikre sammenhæng og fremdrift i disse forhandlinger. Arbejdet må tillægges afgørende betydning for fremtidige drøftelser i alliancen om den konkrete varetagelse af medlemslandenes sikkerhed.

Forespørgslen giver anledning til atter en gang at komme ind på Montebellobeslutningen. På mødet i NATO's nukleare planlægningsgruppe i Montebello i oktober 1983 blev det på grundlag af en rapport fra den såkaldte High Level Group besluttet at reducere NATO's nukleare lager i Europa. Beslutningen er i øvrigt nu gennemført forud for tidsplanen. Vi er herved nede på det laveste antal kernevåben i Vesteuropa i de sidste 20 år.

Montebellobeslutningen var som bekendt et ensidigt NATO-skridt, som desværre ikke blev fulgt op af Sovjetunionen, der tværtimod efterfølgende ikke blot forøgede sine korrtrækkende atomare systemer, men også gennemførte en omfattende modernisering af disse systemer.

Montebellobeslutningen forudsatte samtidig en opretholdelse af de resterende a-våbens effektivitet og overlevelsessevne. De atomvåben, der er tilbage, må vedligeholdes og fornys ligesom alt andet materiel, herunder også Warszawa-pagten. Derfor overvejer de lande, der har a-våben, justeringer inden for de våben, der er tilbage efter Montebello.

På de halvårige møder i NATO's nukleare planlægningsgruppe har den øverstkommanderende for NATO's styrker i Europa redegjort for de igangværende reduktioner samt mulige forbedringer i det reducerede lager.

Udsigten til den dobbelte INF-nulløsning førte i foråret 1987 til, at forsvarsministrene på NPG-mødet i Stavanger i maj 1987 anmodede High Level Group'en om at fremkomme med et oplæg til tilpasning af NATO's nukleare styrker til situationen efter en INF-aftale. Dette arbejde er indledt, men ikke afsluttet. Det er derfor ikke muligt at sige noget om resultatet. Dog vil jeg gerne understrege, at udgangspunktet for overvejelserne er, at de resterende våben og eksisterende planer vil være tilstrækkelige til at opretholde NATO's strategi.

Efter regeringens opfattelse er der i øvrigt ikke behov for at træffe snarlige beslutninger. INF-aftalen er undertegnet, men endnu ikke trådt i kraft. Dette indebærer, at de allierede deployerede INF-våben fortsat yder den nødvendige beskyttelse af Europa og vil fortsætte hermed et stykke tid ind i 1990, selv om ratifikations- og iværksættelsesprocessen forløber helt efter planen. Hertil kommer det ønskelige i at bedømme de mulige resultater i de kommende 2-3 år af våbenkontrolforhandlingerne om de strategiske og konventionelle våben.

Som følge af Folketingets dagsordener af 3. maj 1984 og 14. november 1985 har regeringen, når der har været anledning hertil – og det gælder også de danske repræsentanter i NATO's forskellige råd og komiteer – orienteret om Folketingets synspunkter. Vi har herunder konsekvent og entydigt støttet, at de korrtrækkende kernevåbensystemer blev inkluderet i våbenkontrolprocessen. Det Udenrigspolitiske Nævn er løbende blevet holdt orienteret om disse spørgsmål, og det vil også ske i tiden fremover.

Det er regeringens holdning, at INF-aftalen er et væsentligt, om end begrænset skridt til at reducere NATO's afhængighed af nukleare våben. Vi skal arbejde for at fortsætte denne lovende udvikling på våbenkontrol- og nedrustningsområdet, først og fremmest vedrørende de strategiske atomvåben og de konventionelle styrker i Europa. Den nuværende regering ønsker ligesom tidligere danske regeringer at fastholde freden og sikkerheden i verden med færrest mulige våben, konventionelle såvel som nukleare, men det siger sig selv, at sikkerhed kun kan opnås ved gensidighed i reduktionerne og gensidig kontrol. Det ville være uansvarligt at basere sig på øjebliksstemninger og deklamationer alene, det er kendsgerningerne, der tæller.